

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 81/2023 van 27 april 2023

Betreft: Voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 20 mei 1999 betreffende de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (CO-A-2023-040)

Vertaling¹

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
Aanwezig: de dames Cédrine Morlière en Griet Verhennenman en de heren Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 25, lid 3, van de WOG volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer Rudi Vervoort, minister-president van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ontvangen op 15 februari 2023;

¹ Voor de oorspronkelijke versie van de tekst, die collegiaal werd gevalideerd, cf. de Franse versie van de tekst, die beschikbaar is in de FR-versie van de rubriek "adviezen" van de website van de Autoriteit.

Gelet op de bijkomende informatie ontvangen op 4 april 2023;

Brengt op 27 april 2023 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 15 februari 2023 verzocht de minister-predident van het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest de Autoriteit om advies over artikel 24 van het *voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 20 mei 1999 betreffende de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest* (hierna "het voorontwerp").
2. Artikel 24 van het voorontwerp strekt ertoe een artikel 26/1 in te voegen in de ordonnantie van 20 mei 1999 *betreffende de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest* (hierna "de ordonnantie van 20 mei 1999") om de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de "GOMB") toegang te geven tot de gegevens in authentieke gegevensbronnen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van haar wettelijke taken.
3. De GOMB is een publiekrechtelijke instelling die belast is met economische ontwikkeling², stadsvernieuwing³ en coördinatieopdrachten⁴ op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In het kader van haar opdracht inzake economische ontwikkeling verwerft, verkoopt, verhuurt of beheert de GOMB onroerende goederen om de oprichting en de ontwikkeling van particuliere economische initiatieven te bevorderen. In het kader van haar opdracht tot stadsvernieuwing bouwt of laat de GOMB woningen bouwen, verwerft, ontwikkelt, renoveert, beheert, verhuurt en verkoopt deze om toegang te bieden tot een gemiddelde woning tegen een redelijke prijs. De regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verleent subsidies aan de GOMB voor de uitvoering van haar opdracht inzake stadsvernieuwing, en meer bepaald voor de productie van woningen die toegankelijk zijn voor personen die voldoen aan de door de regering gestelde voorwaarden⁵.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

a. Herinnering aan het legaliteits- en voorspelbaarheidsbeginsel

² Zie artikel 3 van de verordening van 20 mei 1999, zoals gewijzigd bij het voorontwerp en ontwerpartikel 4.

³ Zie de artikelen 3 en 5 van de ordonnantie van 20 mei 1999, zoals gewijzigd bij het voorontwerp.

⁴ Zie artikel 3 van de ordonnantie van 20 mei 1999, zoals gewijzigd bij het voorontwerp en ontwerpartikel 5/1. Wat betreft haar coördinatieopdracht is de GOMB er in het kader van het bouwheerschap van gemengde operaties mee belast projecten te ontwikkelen die in een en dezelfde zone met voorrang economische bestemmingen combineren met de productie van woningen. Die prioritare bestemmingen worden eventueel aangevuld met andere bestemmingen die nuttig zijn voor de buurt of de stad.

⁵ Zie artikel 20, § 2, 2° van de ordonnantie van 20 mei 1999.

4. Overeenkomstig artikel 6.3 van de AVG, gelezen in het licht van overweging 41⁶ van de AVG, moet de verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag⁷ dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen, worden geregeld door duidelijke en nauwkeurige regelgeving, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorspelbaar is. Bovendien is het volgens artikel 22 van de Grondwet noodzakelijk dat de essentiële elementen» van de gegevensverwerking door middel van een formele wettelijke norm (wet, decreet of ordonnantie) worden vastgesteld.

b. Doeleinden en relevant juridisch kader voor toegang tot de betrokken authentieke bronnen

5. Overeenkomstig artikel 5.1.b) van de AVG mag de verwerking van persoonsgegevens enkel uitgevoerd worden voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
6. Het eerste lid van ontwerpartikel 26/1 bepaalt dat *«de GOMB (...) gemachtigd (is) om alle authentieke bronnen en gegevens te raadplegen die ze nodig heeft om haar opdrachten uit te voeren, met naleving van de bepalingen van de ordonnantie van 17 juli 2020 houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkstelling van elektronische en papieren formulieren»*.
7. Door te stellen dat de toegang tot authentieke bronnen noodzakelijk is "om haar opdrachten (van algemeen belang) uit te voeren", beschrijft het voorontwerp niet het concrete en operationele doel waarvoor de GOMB de beschikbare gegevens in de betrokken authentieke bronnen moet kunnen raadplegen. Welnu, krachtens het vereiste van voorspelbaarheid en rechtmatigheid is het echter het doel van de verwerking, dat in beginsel voortvloeit uit de aan de GOMB toevertrouwde taken van algemeen belang, dat in het voorontwerp moet worden beschreven. Om te worden beschouwd als voldoende welbepaald in de zin van de AVG, moet het doeleinde van de verwerking van persoonsgegevens in een rechtsnorm in formele zin worden geformuleerd op zodanige wijze dat bij lezing ervan de betrokkenen kunnen zien of begrijpen welke gegevensverwerkingen zullen

⁶ "41. Wanneer in deze verordening naar een rechtsgrond of een wetgevingsmaatregel wordt verwezen, vereist dit niet noodzakelijkerwijs dat een door een parlement vastgestelde wetgevingshandeling nodig is, onverminderd de vereisten overeenkomstig de grondwettelijke orde van de lidstaat in kwestie. Deze rechtsgrond of wetgevingsmaatregel moet evenwel duidelijk en nauwkeurig zijn, en de toepassing daarvan moet voorspelbaar zijn voor degenen op wie deze van toepassing is, zoals vereist door de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie („Hof van Justitie”) en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens”.

⁷ Artikel 6.1.e) van de AVG.

worden verricht Dit is met andere woorden de concrete en operationele reden waarom de gegevensverwerking plaatsvindt.

8. Bovendien suggereert deze formulering ("*om haar opdrachten uit te voeren*") dat deze toegang noodzakelijk is voor de uitoefening van de drie opdrachten van de GOMB. Uit de toelichting bij ontwerpartikel 26/1 en uit de aanvullende informatie blijkt echter dat deze toegang alleen nodig is in het kader van de opdracht tot stadsvernieuwing en economische ontwikkeling (en niet voor haar coördinatieopdracht).
9. Wat de opdracht inzake economische ontwikkeling betreft, blijkt uit ontwerpartikel 4 van de ordonnantie van 20 mei 1999 en uit de aanvullende informatie dat de toegang tot de betrokken gegevens bedoeld is om de GOMB in staat te stellen de terreinen en gebouwen die zij beheert te reserveren voor ondernemingen waarvan de activiteit bijdraagt tot de economische transitie (door met name de volgende doelstellingen na te streven : de dichtheid van duurzame en kwaliteitsvolle tewerkstelling ondersteunen, sociaal en democratisch ondernemerschap ontwikkelen, bijdragen tot een inclusievere maatschappij, hulpbronnen rationeler benutten, de milieueffecten verbeteren⁸). Voor de opdracht inzake stadsvernieuwing, blijkt uit artikel 20, §2, 2° van de ordonnantie van 20 mei 1999 en het besluit van 26 september 2013 *betreffende de uitvoering van de stadsvernieuwingsopdrachten van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest* (hieran "het besluit van 26 september 2013") dat de toegang van de GOMB tot authentieke bronnen noodzakelijk is om te kunnen nagaan of de koper van een woning voldoet aan de door de regering gestelde toegangsvoorwaarden.
10. Om de door het voorontwerp beoogde onrechtstreekse gegevensverzameling (die van nature ondoorzichtiger is dan een rechtstreekse gegevensverzameling bij de betrokkene) voldoende voorspelbaar te maken, moet het concrete en operationele doel dat met de toegang tot authentieke gegevensbronnen wordt nagestreefd (hetgeen voor de GOMB noodzakelijk is in het kader van haar taken inzake economische ontwikkeling en stadsvernieuwing), uitdrukkelijk in het voorontwerp worden vermeld. Bijgevolg verdient het aanbeveling in die zin de tekst van artikel 26/1 van het ontwerp aan te passen.
11. Ten tweede merkt de Autoriteit op dat de verwijzing door het voorontwerp naar de ordonnantie van 17 juli 2020⁹ (hierna de "ordonnantie van 17 juli 2020") geen echte juridische meerwaarde biedt voor de voorspelbaarheid. Deze ordonnantie beoogt het beginsel van een eenmalige inzameling uit authentieke bronnen onder de bevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

⁸ Zie artikel 4, § 3 in ontwerp.

⁹ Ordonnantie van 17 juli 2020 *houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkgeschakeling van elektronische en papieren formulieren.*

te waarborgen. Uit de aanvullende informatie blijkt echter dat de authentieke gegevensbronnen waartoe de GOMB toegang moet hebben om de twee betrokken taken uit te voeren, zich niet op het gewestelijke maar op het federale bestuursniveau bevinden. De afgevaardigde ambtenaar zei hierover het volgende :

« *De authentieke bronnen zijn:*

1. *samenstelling van de bestuursorganen van een onderneming : KBO*
2. *begrotings- en boekhoudkundige positie van een onderneming : KBO*
3. *regio waar de werknemers van een bedrijf gevestigd zijn: RSZ/RSVZ.*
4. *leeftijd van een koper van een woning : RR*
5. *bewijs van niet-eigendom van onroerend goed in België : Kadaster*
6. *domiciliëring in België : RR*
7. *bedrag van het belastbaar inkomen : FOD Financiën*
8. *persoonlijke bewoning van het pand : RR*
9. *gezinssamenstelling: RR*
10. *invaliditeitsstatus: RSZ/ KBSZ »*

12. Aangezien het voorontwerp tot doel heeft een kader te scheppen voor de onrechtstreekse verzameling van persoonsgegevens uit authentieke federale bronnen en die nodig zijn voor de uitvoering van overheidsopdrachten - (zoals het verzekeren van stadsvernieuwing door de toegang tot een gemiddelde woning tegen een redelijke prijs of economische ontwikkeling door de economische vestiging in door de GOMB beheerde terreinen en gebouwen voor te behouden aan ondernemingen waarvan de activiteit bijdraagt tot de economische transitie) - , moet eerst worden nagegaan of deze authentieke bron bij wet is geregeld en dit rechtskader een voldoende mate van voorspelbaarheid waarborgt voor de beoogde gegevensverzameling (in welk geval daarnaar moet worden verwezen in het voorontwerp). Zo niet, moeten de nodige gegevens worden verzameld door het opleggen van een wettelijke verplichting om persoonsgegevens te verstrekken als bedoeld in artikel 6.1.c) van de AVG. Om een dergelijke verplichting als bedoeld in artikel 6.1.c) van de AVG op te leggen, moet de verplichting niet alleen vooraf worden gecontroleerd op de kwaliteit, de volledigheid en de beschikbaarheid van de betrokken persoonsgegevens, maar moet zij ook duidelijk en nauwkeurig worden geformuleerd, zodat de voor de verplichting verantwoordelijke instantie duidelijk kan worden geïdentificeerd en deze geen beoordelingsmarge heeft met betrekking tot de methoden voor de verwerking van persoonsgegevens die nodig zijn om aan haar wettelijke verplichting te voldoen.¹⁰ De wettelijke bepaling die in een dergelijke verplichting voorziet, moet niet alleen voldoen aan het noodzakelijkheids- en het evenredigheids criterium, maar ook het doel bepalen waarvoor de mededeling noodzakelijk is.

¹⁰ Zoals gesteld in advies 06/2014 van de Groep artikel 29, de voorloper van het Europees Comité voor gegevensbescherming, is artikel 6.1.c) van de AVG alleen van toepassing als «*de verplichting bij wet is opgelegd. De wet moet voldoen aan alle toepasselijke voorwaarden om de verplichting geldig en bindend te maken en moet tevens in overeenstemming zijn met de gegevensbeschermingswetgeving, waaronder de vereisten van noodzakelijkheid, evenredigheid en doelbinding. (...)De verantwoordelijke voor de verwerking mag niet de keuze hebben om al dan niet aan de verplichting te voldoen.* »

13. In dit geval zijn dit het Rijksregister, de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en haar netwerk (waarvan de RSZ en de RSVZ deel uitmaken) (hierna de "KBSZ"), de Kruispuntbank van Ondernemingen (hierna de "KBO") en het Kadaster die vallen onder rechtsnormen die een voldoende voorspelbaar kader bieden voor de door de GOMB beoogde gegevensverzameling.
14. Wat de toegang betreft tot het Rijksregister: Artikel 5, §1, 1°, van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* staat de minister van Binnenlandse Zaken toe een overheidsorgaan, zoals de GOMB, toegang te verlenen tot het Rijksregister voor de informatiegegevens die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van taken van algemeen belang die hem bij of krachtens een besluit zijn opgedragen. Hierbij moet worden opgemerkt dat in de toelichting bij het ontwerpartikel 26/1 wordt verwezen naar een koninklijk besluit van 29 juni 2003 dat de GOMB toegang geeft tot informatie uit het Rijksregister maar niet naar de gezinssamenstelling van een kandidaat-koper.¹¹ Welnu, uit het voornoemde commentaar blijkt het volgende «Die (dit gegeven) heeft ze echter nodig om bijvoorbeeld te bepalen wie in de eerste plaats toegang krijgt tot de grootste woningen». Uit de aanvullende informatie van de afgevaardigde ambtenaar blijkt ook dat sommige gegevens uit het Rijksregister waartoe de GOMB toegang heeft, niet noodzakelijk zijn (geboorteplaats, geslacht, nationaliteit, plaats en datum van overlijden en de datum van de overschrijving van de verklaring van afwezigheid). In die omstandigheden en gelet op de bedoeling van het voorontwerp (namelijk een juridisch kader te bieden voor de onrechtstreekse verzameling van gegevens die in dit geval noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdracht van de GOMB inzake stadsvernieuwing), is het voornoemde koninklijk besluit van 29 juni 2003 niet langer de relevante norm om een kader te bieden voor de toegang van de GOMB tot bepaalde gegevens in het Rijksregister. Daarom moet de federale regering worden verzocht dit koninklijk besluit in te trekken en moet de minister van Binnenlandse Zaken worden verzocht de GOMB toegang te verlenen tot de gegevens in het Rijksregister die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van haar taak op het gebied van stadsvernieuwing.
15. Evenzo is de toegang tot de KBSZ en haar netwerk geregeld bij artikel 15 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting van een KBSZ*, dat bepaalt dat de toegang tot de gegevens van de KBSZ door een andere instantie dan een federale overheidsdienst, onderworpen is aan de voorafgaande beraadslaging van de Kamer voor Sociale Zekerheid en Gezondheid van het Comité voor Informatiebeveiliging¹². Evenzo machtigt artikel III.29 van het Wetboek van economisch

¹¹ Koninklijk besluit van 29 juni 2003 *waarbij de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gemachtigd wordt toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen en het identificatienummer ervan te gebruiken*. Dit koninklijk besluit is gebaseerd op artikel 5, lid 2, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen, die destijds bepaalde « *De Koning, (na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ingesteld bij de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens), kan bij in Ministerraad overlegd besluit: a) de toegang uitbreiden tot instellingen van Belgisch recht die opdrachten van algemeen belang vervullen; de Koning wijst deze instellingen nominatief aan; [...].* »

¹² De Autoriteit vestigt ook de aandacht op artikel 18 van de KSZ-wet, op grond waarvan het koninklijk besluit van 16 januari 2002 werd aangenomen *tot uitbreiding van het netwerk van de sociale zekerheid tot sommige overheidsdiensten, openbare*

recht, de overheden, administraties, departementen of andere organen om toegang te hebben tot de KBO mits deze gegevens noodzakelijk zijn voor de uitvoering van hun wettelijke of regelgevende taken. Wat de toegang tot de beschikbare gegevens van het Kadaster betreft, moet worden verwezen naar het samenwerkingsakkoord van 18 april 2014 tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijke Gewest met betrekking tot de Coördinatiestructuur voor patrimoniuminformatie die aan overheidsorganen, zoals de GOMB, toegang te hebben tot en gebruik kan maken van patrimoniuminformatie, zoals opgenomen in de authentieke bronnen van de federale staat en de gewesten, indien en voor zover deze toegang en dit gebruik noodzakelijk zijn voor de uitoefening van haar bevoegdheden¹³.

16. Het verzamelen van inkomensgerelateerde gegevens bij de FOD Financiën zal moeten gebeuren op basis van een wettelijke verplichting voor de FOD Financiën om de nodige gegevens in de zin van artikel 6.1.c) van de AVG mee te delen. Deze mededeling van gegevens zal ook moeten worden geformaliseerd met een protocolakkoord overeenkomstig artikel 20 van de WVG.¹⁴
17. Bovendien merkt de Autoriteit op dat de ordonnantie van 17 juli 2020 bepaalt dat de Brusselse overheidsinstanties (in voorkomend geval, na het verkrijgen van de nodige machtigingen) de beschikbare gegevens verzamelen uit de daarin bedoelde authentieke gegevensbronnen, die zijn gedefinieerd¹⁵ onder verwijzing naar artikel 2, 7°, van de ordonnantie van 8 mei 2014 *betreffende de oprichting en de organisatie van een gewestelijke dienstenintegrator* (hierna de "Ordonnantie van 8 mei 2014"). Volgens artikel 5 van het besluit van 8 mei 2014¹⁶ impliceert de authentieke bron als bedoeld in deze ordonnantie echter een voorafgaande aanwijzing bij besluit. Momenteel wordt de ordonnantie van 8 mei 2014 uitgevoerd door twee besluiten¹⁷, die geen van beide een

instellingen en meewerkende instellingen van privaatrecht van de Gemeenschappen en Gewesten, met toepassing van artikel 18 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid. In dit koninklijk besluit wordt met name de toegang tot het KSZ-netwerk uitgebreid tot de Gewesten (en de instellingen die daaronder ressorteren) wanneer hun taken betrekking hebben op sociale huisvesting (artikel 2, 12°). De Autoriteit vestigt echter de aandacht van de auteur van het voorontwerp op het feit dat in toepassing van artikel 18 van de KSZ-wet, de artikelen van de KSZ-wet die worden opgesomd door de Koning in artikel 3, §1, van het koninklijk besluit van 16 januari 2002, waaronder artikel 5 van de KSZ-wet, ook van toepassing zullen zijn op de openbare diensten van de Gewesten in geval van toetreding tot het netwerk. De toepassing van dit artikel houdt in dat de gegevens die de instellingen die tot het netwerk zijn toetreden nodig hebben voor hun taken betreffende bepaalde aangelegenheden van artikel 2 van het koninklijk besluit van 16 januari 2022, door de KSZ kunnen worden verzameld om in het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming te worden geregistreerd (zie in dat verband advies nr. 133/2020 van 11 december 2020, en advies nr. 99/2019 van 3 april 2019).

¹³ Zie artikel 6 van het samenwerkingsakkoord.

¹⁴ Deze bepaling bepaalt dat wanneer een federale overheid, zoals de FOD Financiën, op basis van artikel 6.1.c) of e) van de AVG gegevens doorgeeft aan een andere overheidsinstantie, er een protocolakkoord moet worden opgesteld tussen de oorspronkelijke verantwoordelijke voor de verwerking van de gegevens en de ontvangende verantwoordelijke voor de verwerking van de gegevens. Zie ook de Aanbeveling 02/2020 van 31 januari 2020 over de draagwijdte van de verplichting om een protocol « *te sluiten om de mededelingen van persoonsgegevens door de federale publieke sector te formaliseren* ».

¹⁵ Zie ook de definitie van "authentieke bron" in artikel 3, 3° van de voornoemde ordonnantie van 17 juli 2020.

¹⁶ Artikel 5/5, § 1, tweede lid, luidt als volgt: « *Onverminderd de authentieke bronnen die op andere gezagsniveaus erkend zijn, wijst de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, op voorstel van de gewestelijke dienstenintegrator met ingesloten het advies van de dienst bevoegd voor de administratieve vereenvoudiging, in een besluit, de gewestelijke authentieke bronnen en de participerende overheidsdiensten die tot taak krijgen deze in te zamelen, bij te werken en te ontsluiten aan* ».

¹⁷ Besluit van 6 juni 2019 van het Verenigd College tot oprichting van het elektronische uitwisselingsplatform voor gezondheidsgegevens tussen de gezondheidsactoren behorende tot de bevoegdheid van de Gemeenschappelijke

authentieke bron in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest lijken aan te wijzen. Bijgevolg heeft de verwijzing naar de ordonnantie van 17 juli 2020 (momenteel) geen toegevoegde waarde wat de voorspelbaarheid betreft, aangezien deze toegevoegde waarde afhankelijk is van de aanneming door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van besluiten tot aanwijzing van authentieke bronnen.

18. Bovendien zorgt de vermelding in het voorontwerp dat de GOMB toegang heeft tot "*alle authentieke bronnen en gegevens*" die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van haar taken, niet voor een juiste mate van voorspelbaarheid van de beoogde onrechtstreekse gegevensverzamelingen, aangezien een dergelijke ruime formulering de betrokkenen geen duidelijk en voorspelbaar beeld geeft van de verwerking die op hun gegevens zal plaatsvinden.
19. In die omstandigheden moet de verwijzing naar de ordonnantie van 17 juli 2020 worden geschrapt en moet het voorontwerp de overheidsinstanties/authentieke bronnen aanwijzen waaruit de gegevens die nodig zijn voor de uitoefening van de taken van de GOMB zullen worden verkregen. Zoals zij herhaaldelijk heeft aangegeven «*(is) de Autoriteit (...) er zich van bewust dat deze bronnen kunnen veranderen wanneer de daarvoor geldende normen worden hervormd, maar zij vindt het voor de burger nuttig om te weten wat de bronnen zijn op het ogenblik dat het ontwerp wordt aangenomen. Met andere woorden, er moet rekening mee worden gehouden dat de bepaling in kwestie geen afbreuk doet aan de normatieve ontwikkeling van de authentieke gegevensbronnen*»¹⁸. Het voorontwerp moet ook worden aangepast om te bepalen dat toegang tot de betrokken authentieke bronnen zal worden verleend als dat noodzakelijk is om de nagestreefde doelen te bereiken, teneinde te voorkomen dat die authentieke bronnen buitensporig of ten onrechte worden geraadpleegd.

c. Categorieën van gegevens van de betrokkenen en beginsel van minimale gegevensverwerking

20. Ontwerpartikel 26/1, 2de lid bepaalt «*De GOMB is met name gemachtigd om de volgende authentieke bronnen en gegevens te raadplegen:*

1° voor natuurlijke personen: achternaam en voornamen, geboorteplaats en -datum, geslacht, nationaliteit, hoofdverblijfplaats, sterfplaats en -datum of, in geval van een verklaring van afwezigheid, de datum waarop de beslissing tot verklaring van afwezigheid is overgeschreven, burgerlijke staat, gezinssamenstelling, handicap, attest van niet-eigendom van een voor

Gemeenschapscommissie; Besluit van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest houdende uitvoering van de Ordonnantie van 28 oktober 2010 betreffende de ruimtelijke informatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

¹⁸ Zie advies nr. 173/2022 van 9 september 2022, punt 13, advies nr. 161/2021 van 22 september 2021, punt 14, en advies nr. 219/2021 van 3 december 2021, punt 40.

huisvesting bestemd goed in België, belastbaar inkomen, gevraagde huur voor een door tussenkomst van de GOMB gebouwde woning;

2° voor rechtspersonen: de samenstelling van de bestuursorganen, de budgettaire en boekhoudkundige situatie, het gewest waar de personeelsleden gedomicilieerd zijn ».

21. De categorieën van betrokkenen wier persoonsgegevens uit authentieke bronnen zullen worden geraadpleegd, vormen een essentieel element van de verwerking dat bijdraagt tot de voorspelbaarheid, en moeten derhalve duidelijk in het voorontwerp worden omschreven. Door de verwijzing te beperken tot "*natuurlijke personen*" en "*rechtspersonen*", is het voorontwerp enigszins verwarrend. Uit het commentaar bij het ontwerpartikel 26/1 van de ordonnantie van 20 mei 1999 blijkt dat met de term "*natuurlijke personen*" in feite kandidaat-kopers van woningen worden bedoeld. De verwijzing naar "*rechtspersonen*" doet vermoeden dat het alleen gaat om ondernemingen die als rechtspersoon optreden. Dit lijkt echter niet het geval te zijn in het licht van het begrip "onderneming" dat in het commentaar bij ontwerpartikel 4 is opgenomen, namelijk dat dit begrip «*moet worden begrepen in de zin van het communautaire mededingingsrecht. Hij omvat dus elke eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm (vennootschap, vereniging ...) en de wijze waarop ze wordt gefinancierd, met uitzondering van overheidsdiensten*». Bijgevolg kan niet worden uitgesloten dat een onderneming die als natuurlijke persoon handelt, een terrein of een gebouw dat door de GOMB in het kader van haar opdracht inzake economische ontwikkeling wordt beheerd, in gebruik neemt. Het voorontwerp moet derhalve de categorieën van personen verduidelijken wier persoonsgegevens door de GOMB uit de betrokken authentieke bronnen zullen worden geraadpleegd.
22. Het woord "met name" moet worden geschrapt om volledig te voldoen aan de beginselen van voorspelbaarheid en minimale gegevensverwerking. Het gebruik van een dergelijke uitdrukking is immers een blanco volmacht om andere gegevens te verzamelen en te verwerken dan die welke op duidelijke en ondubbelzinnige wijze kunnen worden bepaald, en ontnemt de betrokkenen bijgevolg een duidelijk en voorspelbaar zicht op de verwerking van hun gegevens. Bovendien mogen, overeenkomstig het beginsel van minimale gegevensverwerking, alleen gegevens worden verwerkt die ter zake dienend, toereikend en beperkt zijn tot hetgeen noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden. De term "*met name*" suggereert echter dat de GOMB categorieën van gegevens zal verwerken die niet noodzakelijk of relevant zijn voor de nagestreefde doeleinden. Het is derhalve de taak van de auteur van het voorontwerp ervoor te zorgen dat alle categorieën van gegevens die de GOMB verwerkt om haar wettelijke opdrachten van economische ontwikkeling en stadsvernieuwing te vervullen, in het voorontwerp exhaustief worden omschreven.

23. Wat de persoonsgegevens van kandidaat-kopers betreft, volgt uit artikel 20, §2, 2° van de ordonnantie van 20 mei 1999 en artikel 8 van de ordonnantie van 26 september 2013 dat de naam en voornamen, geboortedatum, hoofdverblijfplaats, burgerlijke staat, gezinssamenstelling, invaliditeitsstatus, certificering van de status van niet-eigenaar van een in België gelegen woning en het bedrag van het belastbaar inkomen toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat voor het doel noodzakelijk is.
24. De Autoriteit vroeg de auteur van het voorontwerp naar de noodzaak van gegevens over geboorteplaats, geslacht, nationaliteit, plaats en datum van overlijden en de datum van pverschrijving van de afwezigheidsverklaring (in geval van een afwezigheidsverklaring). Er werd geantwoord dat de GOMB deze gegevens niet nodig heeft voor het uitvoeren van haar stadsvernieuwingsopdracht. Dit moet dus uit het voorontwerp worden weggelaten.
25. De gegevens over het bedrag van de huur die voor een woning via de GOMB wordt aangerekend, zijn niet relevant en niet noodzakelijk om de GOMB in staat te stellen na te gaan of de voorwaarden voor toegang tot een woning door een kandidaat-koper worden nageleefd. Zoals vermeld in artikel 8 van het besluit van 26 september 2013 en in de aanvullende informatie¹⁹ is het immers de persoonlijke bewoning van de woning die moet worden geverifieerd (via raadpleging van het Rijksregister). Dit gegeven moet derhalve uit het voorontwerp worden geschrapt.
26. Tevens zij erop gewezen dat het volgens de bewoordingen van de toegangsvoorwaarden van artikel 8 van het besluit van 26 september 2013 niet noodzakelijk lijkt dat de GOMB gedetailleerde gegevens verzamelt. Met het oog op de naleving van het beginsel van minimale gegevensverwerking volstaat het dus om een "ja" of "nee" te verzamelen om na te gaan of de kandidaat-koper (alleen of samen met zijn echtgenoot of samenwonende) eigenaar of vruchtgebruiker is van een onroerend goed dat in België voor huisvesting wordt gebruikt.
27. De gegevens over ondernemingen is het gegeven over de woonplaats in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van de werknemers van de onderneming die een gebouw in beheer van de GOMB heeft, relevant en noodzakelijk in het licht van het nagestreefde doel. Krachtens artikel 4, §4 van het ontwerp moedigt de GOMB de ondernemingen die gevestigd zijn in de sites en gebouwen die zij beheert immers aan om in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gedomicilieerde werknemers in dienst te nemen. Zoals vermeld in punt 26 hierboven, volstaat, met het oog op de naleving van het beginsel van minimale gegevensverwerking, het louter verzamelen van een "ja" of "nee" om na te gaan of de in dienst genomen werknemers hun woonplaats in het Brussels

¹⁹ Uit de aanvullende informatie blijkt immers dat de GOMB, om woningen te kunnen verkopen aan kandidaat-kopers, toegang nodig heeft tot de volgende in authentieke bronnen beschikbare gegevens : « *leeftijd; attest van niet-bezit van onroerend goed in België; woonplaats; bedrag van het belastbaar inkomen; persoonlijke bezetting van het onroerend goed; gezinssamenstelling; status van invaliditeit* ».

Hoofdstedelijk Gewest hebben. De verwerkingsverantwoordelijke bij wie deze informatie wordt opgevraagd, zal hiermee rekening moeten houden.

28. Voor zover het voorontwerp betrekking heeft op ondernemingen (natuurlijke personen), is de budgettaire situatie van een dergelijke onderneming eveneens relevant en noodzakelijk, aangezien artikel 4, § 3, van het voorontwerp bepaalt dat de GOMB bij voorrang steun verleent aan ondernemingen waarvan de activiteit bijdraagt tot de daarin opgesomde doelstellingen, met name de ondersteuning van de dichtheid van duurzame en kwaliteitsvolle banen en de ontwikkeling van sociaal en democratisch ondernemerschap. De Autoriteit vraagt zich echter af of de samenstelling van de bestuursorganen noodzakelijk en relevant is voor het beoogde doel. Bij gebrek aan een motivering op dit punt in de toelichting moet het voorontwerp zodanig worden aangepast dat dit gegeven over ondernemingen (natuurlijke personen) niet wordt verzameld.

d. Gebruik van het rijksregisternummer

29. Ontwerpartikel 26/1, 3de lid bepaalt dat de GOMB gemachtigd is het rijksregisternummer te gebruiken overeenkomst artikel 8, § 1 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregistre van de natuurlijke personen*.
30. In dit verband bepaalt artikel 87 van de AVG dat de lidstaten die gebruik maken van een nationaal identificatienummer, erover moeten waken dat dit alleen wordt gebruikt met passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkene. Artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot *regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* beperkt het gebruik van het identificatienummer van het Register tot de taken van algemeen belang, en stelt de instellingen die bij of krachtens een wet gemachtigd zijn dat nummer met dat doel te gebruiken, vrij van voorafgaande machtiging bij ministerieel besluit. Elke wettelijke bepaling die in een dergelijk gebruik voorziet, moet een minimum aan waarborg bieden. De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (CBPL), voorganger in rechte van de Autoriteit, benadrukte reeds eerder ^[1]; « *Dergelijke garanties impliceren:*
- *dat het gebruik van een algemeen identificatienummer beperkt wordt tot de gevallen waarin dit strikt noodzakelijk is, aangezien dit gebruik risico's impliceert inzake koppeling van bestanden,*
 - *dat de doeleinden duidelijk en expliciet worden gepreciseerd zodat men de beoogde soorten verwerkingen kan vermoeden*^[2],

^[1]Advies 19/2018 van 29 februari 2018 over een voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen "Binnenlandse Zaken".

- *dat de bewaartermijn [van dat nummer] en de eventuele mededelingen [ervan] aan derden eveneens worden omkaderd,*
- *dat de technische en organisatorische maatregelen het beveiligd gebruik passend omkaderen, en*
- *dat de niet-naleving van de bepalingen die het gebruik omkaderen, gesanctioneerd worden aan de hand van effectieve, proportionele en ontradende sancties ».*

31. De Autoriteit begrijpt uit de opzet van het ontwerpartikel 26/1 dat het identificatienummer van het Rijksregister zal worden gebruikt als zoek sleutel of unieke identificatiecode om de GOMB in staat te stellen de authentieke bronnen te raadplegen en aldus de kandidaat-kopers vrij te stellen van het verstrekken van de via deze bronnen beschikbare gegevens. Derhalve moet het voorontwerp worden gewijzigd om de concrete doeleinden waarvoor het identificatienummer van het Rijksregister zal worden gebruikt, te preciseren.

e. Verwerkingsverantwoordelijke

32. Ontwerpartikel 26/1, 4de lid bepaalt dat de « *GOMB (...) de verwerkingsverantwoordelijke (is) voor de persoonsgegevens die ze verwerkt in het kader van de opdrachten die haar worden toevertrouwd in deze ordonnantie* ».

33. De vaststelling door de wet van de verwerkingsverantwoordelijke(n) draagt immers bij tot de voorspelbaarheid van de wet en de doeltreffendheid van de door de AVG vastgelegde rechten van de betrokkenen. Met het oog op een correcte voorspelbaarheid moet echter worden gespecificeerd voor welke taken de door het voorontwerp ingevoerde onrechtstreekse gegevensverzamelingen noodzakelijk zijn (d.w.z. de taken inzake economische ontwikkeling en stadsvernieuwing) en worden uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de GOMB als verwerkingsverantwoordelijke.

f. Bewaartermijn van de gegevens

34. Krachtens artikel 5.1.e) van de AVG, mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt.

^[2] Enkel "identificatie" als doeleinde vermelden voor het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister beantwoordt niet aan deze criteria. De redenen waarom de identificatie plaatsvindt en het kader waarin dit nummer wordt gebruikt, dienen te worden gepreciseerd, zodat men de soorten verwerkingen kan vermoeden die met behulp van dit nummer zullen worden uitgevoerd..

35. Het voorontwerp stelt geen bewaartermijn voor de betrokken verwerkte gegevens vast. Uit het adviesaanvraagformulier blijkt dat dit een vergetelheid is.
36. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, is het passend om de (maximale) bewaartermijnen van de te verwerken persoonsgegevens in het voorontwerp vast te stellen en te vermelden, rekening houdend met de verschillende doeleinden en categorieën van gegevens, of ten minste de criteria in het voorontwerp op te nemen die toelaten deze (maximale) bewaartermijnen te bepalen.

**OM DEZE REDENEN,
de Autoriteit**

is van oordeel dat de volgende aanpassingen in het voorontwerp noodzakelijk zijn:

- in het ontwerpartikel 26/1, lid 1, het concrete en operationele doel specificeren dat met de toegang tot authentieke gegevensbronnen wordt nagestreefd (punt 10) ;
- de verwijziging schrappen naar de ordonnantie van 17 juli 2020 *houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkgeschakeling van elektronische en papieren formulieren* (punt 19) ;
- in het voorontwerp de overheidsinstanties/authentieke bronnen vermelden waarvan de gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de taken van de GOMB zullen worden verkregen (punt 19) ;
- bepalen dat toegang tot de betrokken authentieke bronnen zal worden verleend voor zover dat noodzakelijk is om de nagestreefde doelen te bereiken (punt 19) ;
- het voorontwerp verduidelijken met betrekking tot de categorieën van personen wier persoonsgegevens door de GOMB zullen worden geraadpleegd in de relevante authentieke bronnen (punt 21) ;
- schrappen van de term "met name" in artikel 26/1, tweede lid van het ontwerp (punt 22) ;
- schrappen van de overbodige gegevens van de kandidaat-kopers (geboorteplaats, geslacht, nationaliteit, plaats en datum van overlijden, datum van overschrijving van de afwezigheidsverklaring (in geval van een afwezigheidsverklaring), bedrag van de gevraagde huur voor een via de GOMB geproduceerde woning) (punten 24 en 25) ;
- indien de noodzaak en de relevantie van de samenstelling van de bestuursorganen van de ondernemingen (natuurlijke personen) niet worden gemotiveerd, moet het voorontwerp zodanig worden aangepast dat deze gegevens niet worden verzameld (punt 27) ;
- in ontwerpartikel 26/1, lid 3, het specifieke doel specificeren waarvoor het identificatienummer in het Rijksregister zal worden gebruikt (punt 31) ;

- de taken van de GOMB specificeren waarop de in het voorontwerp ingevoerde onrechtstreekse gegevensverzameling betrekking heeft, namelijk de taken inzake economische ontwikkeling en stadsvernieuwing (punt 33) ;
- in het voorontwerp de bewaartermijnen van de betrokken persoonsgegevens vaststellen, of althans in het voorontwerp de criteria voor de vaststelling van die bewaartermijnen opnemen (punt 36).

wijst de auteur van het voorontwerp op het volgende element:

- het is aangewezen de federale regering de opheffing te verzoeken van het koninklijk besluit van 29 juni 2003 *waarbij de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gemachtigd wordt toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen en het identificatienummer ervan te gebruiken* (punt 14).

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Molière, Directeur